

DEZVOLTARE ECONOMICĂ ȘI INSTITUȚII ÎN SPAȚIUL POST-COMUNIST

CUPRINS

INTRODUCERE	1
1. DEZVOLTAREA ECONOMICĂ ÎN ACCEPȚIUNE TEORETICĂ	3
1.1. CE ÎNSEAMNĂ ȘI CUM SE MĂSOARĂ DEZVOLTAREA ECONOMICĂ? O PLEDOARIE ÎN FAVOAREA PERSPECTIVEI INDIVIDUALE	4
1.2. CINE DETERMINĂ DEZVOLTAREA ECONOMICĂ? DESPRE IMPORTANȚA CAPITALULUI ȘI A INSTITUȚIILOR CA FUNDAMENT AL DEZVOLTĂRII.....	9
2. INSTITUȚIILE, CA EXPLICAȚIE FUNDAMENTALĂ A DEZVOLTĂRII ECONOMICE	20
2.1. CE SUNT INSTITUȚIILE? DESPRE REGULILE JOCULUI ÎN SOCIETATE	21
2.2. CUM SE CLASIFICĂ INSTITUȚIILE?	25
2.3. CE INSTITUȚII SUNT CELE MAI IMPORTANTE PENTRU DEZVOLTARE?	30
2.4. CUM APAR INSTITUȚIILE? SAU DESPRE „POLITICĂ FĂRĂ ROMANTISM”	34
3. INSTITUȚII ȘI DEZVOLTARE: O ANALIZĂ APLICATĂ LA NIVELUL STATELOR POST-COMUNISTE	40
3.1. DEZVOLTAREA STATELOR POST-COMUNISTE: O IMAGINE A UNOR CĂI DIVERGENTE.....	41
3.2. CALITATEA INSTITUȚIILOR ÎN STATELE POST-COMUNISTE, CA SURSĂ A DIFERENȚELOR DE DEZVOLTARE	52
3.3. TRANZIȚIE A REGULILOR ȘI REGULI ÎN TRANZIȚIE: DE CE ȘI CALITATEA INSTITUȚIILOR A EVOLUAT DIFERIT?	61
3.3.1. Între dreptul statului și statul de drept.....	61
3.3.2. Despre importanța capitalului social inițial în tranziție	69
3.3.3. Ce a determinat nivelul capitalului social inițial?	76
CONCLUZII	83
REFERINȚE BIBLIOGRAFICE	85
ANEXE	98
LISTA TABELELOR	100
LISTA FIGURILOR	101
LISTA GRAFICELOR	102

CUVINTE CHEIE

instituții, reformă instituțională, dezvoltare economică, tranziție, state postcomuniste, capitalism, economie de piață, condiții inițiale, societare civilă, capital social

REZUMAT

Această teză discută despre determinanții reformei instituționale în tranziție, pe care, la rândul său, o consideră principalul factor explicativ pentru diferențele observabile între statele post-comuniste în planul dezvoltării economice. Teza arată că succesul tranziției și, în fond, dezvoltarea statelor post-comuniste nu au depins exclusiv de reformele macroeconomice; dincolo de acestea, statele au trebuit să creeze instituții care să nu obstrucționeze buna funcționare a economiei de piață. Însă construirea unor instituții sănătoase a fost descurajată de factorul politic, viciat la rândul său de menținerea în poziții de putere politică a favoriților nomenclaturii chiar și după destrămarea vechilor regimuri comuniste. Aceștia au ales să păstreze o ordine socială bazată pe relații personale și extragerea de rente, care le putea aduce cu ușurință beneficii directe, în detrimentul unor reguli care să susțină o economie de piață veridică, în beneficiul tuturor membrilor societății. Teza argumentează, totodată, că măsura în care membrii fostului regim au rămas în poziții de putere în noul context al tranziției a depins în bună măsură de condițiile sociale inițiale, mai exact de forța și implicarea societății civile în etapa inițială a tranziției, influențate la rândul lor de caracteristicile vechilor regimurilor comuniste privind nivelurile de violență și represiune exercitate de către stat asupra opoziției civile.